Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 17 czerwca 1935 r.- 1308.-

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Przemówienia szwedzkiego i litewskiego ministrów S.Zagr. w Stokholmie. "Liet.Žinios" Nr.143 z 14.VI.1935 r. donoszą, iż w czasie bankietu, wydanego w dniu 12 czerwca w Stokholmie na cześć bawiącego tam lit.ministra S.Zagr. Lozoraitisa - szwedzki minister Spr. Zagr. p.Sandler wygłosił przemówienie powitalne, w którem, wskazując na wznowienie stosunków osobistych z min.Lozoraitisem, nawiązanych swojego czasu w Genewie wyraził zdanie, iż min.Lozoraitis w czasie swego pobytu w Szwecji przekona się o szczerości uczuć szwedzkich w stosunku do Litwy. Chociaż pozornie Morze Bałtyckie oddziela Litwę i Szwecję, w rzeczywistości jednak jest ono łącznikiem pomiędzy tema krajami. Świadczy o tem także historja stosunków litewsko-szwedzkich. Wysiłki, które z obu stron są czynione, wpływają dziś na jeszcze większe zacieśnienie stosunków zarówno w dziedzinie kulturalnej, jak i handlowej. Min.Sandler na zakończenie wyraził nadzieję, że stosunki te i na przyszłość będą się pomyślnie rozwijały.

W odpowiedzi na powyższe przemówienie lit.minister S.Zagr. Lozoraitis podziękował za gościnne przyjęcie, jakie Szwecja zgotowała jemu, jako przedstawicielowi Republiki Litewskiej, wskazał na szczerą sympatję, jaką Naród Litewski darzy Naród Szwedzki oraz podkreślił, iż w zupełności podziela zdanie min.Sandlera o roli łącznika, jaką odegrywa Bałtyk w stosunkach dwóch narodów. Litwa dobrze pamięta, iż Szwecja była jedną z pierwszych, która bez żadnych zastrzeżeń uznała niepodległość Litwy. To też rząd litewski uważa za swój obowiązek dbać o jak najpomyślniejszy rozwój stosunków litewsko-szwedzkich.-

Kronika.

Z pobytu min. Lozoraitisa w Szwecji. Elta /z 14.VI.1935 r./donosi, że bawiący w Stokholmie minister Lozoraitis został udekorowany przez min.Sandlera Krzyżem Gwiazdy Północnej. Prasa stokholmska zamieszcza obszerne artykuły o przyjeździe min.Lozoraitisa oraz wywiady, w których min.Lozoraitis zapewnia, iż nie posiada żadnych ustalonych programów narad politycznych i że będą jedynie rozważane kwestje, które wynikną w czasie jego pobytu w Stokholmie.

"Stockholms Tidningen" pisze: "Witamy przedstawiciela rządu litewskiego, który wyraził swą życzliwość w stosunku do Szwecji, zakładając w Kownie lektorat języka szwedzkiego i innemi sposobami wykazując swój szacunek dla kultury szwedzkiej".-

"Rytas" Nr.135: W dn.14 czerwca min.Lozoraitis wraz z małżonką opuścił Stokholm żegnany na dworcu przez dostojników szwedzkich na czele z min.Sandlerem. Do granicy odprowadził min.Lozoraitisa specjalnie wydelegowany urzędnik szwedzkiego M.S.Z. p.Brenwal.-

Nowy poseł szwedzki w Kownie. Prasa kowieńska /z 14.VI.1935/: Na miejsce dotychczasowego posła szwedzkiego w Kownie Reuterswaerdera został mianowany wyższy urzędnik z M.S.Z. p.Johansen. P.Johansen przybywa do Kowna w początkach lipca.-

Dokoła pogłosek na temat nowej noty państw sygnatarjuszy do Litwy. "Lietuvos Žinios" Nr.135 /VI.1935/: Leta donosi z Paryża, iż "Echo de Paris" zamieszcza wiadomość, jakoby rządy Francji, Anglji i Włoch zamierzają wystosować do Litwy nową notę, w której rządy te mają wyrazić zdanie, iż nie mogą się zgodzić z negatywną odpowiedzią Litwy na pierwszą notę tych państw dotyczącą kwestji kłajpedzkiej, a jednocześnie wskazać, że na wypadek jakiegoś "nieszczęśliwego zdarzenia" Litwa nie może oczekiwać pomocy ze strony wielkich państw.

Redakcja "L.Žinios" w dopisku wyraża powątpiewanie, aby nota sygnatarjuszy mogła być zredagowana w tym, niestosowanym zazwyczaj, tonie, który wyraźnie przypomina genre narodowo-socjalistyczny i zawiera wyraźne pogróżki.-

Zaproszenie szwedzkiego min. Sandlera do Litwy. "Sekmadienis" Nr.24 /VI.1935/: Min.Lozoraitis w czasie swego pobytu w Stokholmie zaprosił szwedzkiego ministra S.Zagr. do Litwy.-

Deportacja Litwinów ze Stanów Zjedn. Prasa kowieńska /z 14.VI.1935/: Wobec trudności uzyskania prawa zamieszkania w Stanach Zjedn. wielu emigrantów osiedla się tam nielegalnie. W zwiazku z tem władze amerykańskie wysiedliły kilkunastu nielegalnie zamieszkujących obywateli litewskich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

P r z e m ó w i e n i e p r e z y d e n t a S m e t o n y z o k a z j i d n i a j e g o i m i e n i n .W "Biul.Kow." Nr. 1307 podaliśmy skrót przemówienia prezydenta Smetony, wygłoszonego z okazji jego imienin we wsi rodzinnej Smetony Użolanach zredagowany na podstawie komunikatu Radja Kowieńskiego. Obecnie "Liet. Aidas" Nr.135 z 14.VI.1935 r. podaje, iż prezydent Smetona w przemówieniu swem, przypominając trudności, jakie Litwa napotyka oraz cele, do jakich dąży, wyraził zdanie, że cele te zostaną osiągnięte, jeżeli naród będzie zjednoczony, zdyscyplinowany i ufny w stosunku do swych przywódców. Trudności jedynie wzmacniają siły litewskie. "Stoimy obecnie - oświadczył w dalszym ciągu prezydent Smetona - w obliczu powtórzonego błędu Konrada Mazowieckiego. Z wnukami Konrada Mazowieckiego Litwie wypadło naprawić ten błąd na polach Grunwaldu. Wierzę, że tym razem błąd ten zostanie w Polsce zrozumiany i naprawiony dopóki jeszcze nie późno.

Wilno, kolebka duszy Narodu Litewskiego, stolica naszego Narodu, - będzie nasze. To wspólne dążenie Narodu nie może pozostać bez rezultatu. Serce, które zostało tam obecnie złożone, a które ja szanuję, nie może tego dążenia powstrzymać. Bowiem pogrzebane tam zostało serce Narodu Litewskiego, serce bezosobowe. Pogrzebane tam zostało serce Giedymina oraz serce wielkiego twórcy potęgi litewskiej Witolda. Narodowe serce litewskie dodaje sił Narodowi oraz nadzieję osiągnięcia jego celów żywotnych".

Z goryczą prezydent Smetona mówił o szlachcie litewskiej,która odłączyła się od pnia macierzystego, a także wspomniał o tych działaczach litewskich,którzy w okresie walki Państwa Litewskiego o egzystencję rozbijają jedność narodową i osłabiają odporność. Działacze ci nazywają Litwę Meksykiem i usiłują osłabić autorytet Państwa. Jednakże rządy meksykańskie nie wyasygnowują pieniędzy na budowę kościołów i seminarjów duchownych, jak to czyni Litwa. Pomimo niesłusznych zarzutów pod adresem rządu, Państwo Litewskie i jego rząd zbyt szanuje Kościół, aby mogło przedsiębrać jakieś kroki przeciwko niemu.-

K r o n i k a .

K o m i s j a d o S p r a w O b y w a t e l s t w a p r z y M .S. W e w n .Prasa kowieńska /z 14.VI.1935/:Na mocy uchwały Gabinetu Ministrów powstała przy M.S.Wewn. komisja do rozpatrywania spraw obywatelstwa w składzie: prezes - dyr.Dep.Administracyjnego Surwiłła, przedstawiciel M-stwa Sprawiedliwości sędzia S.Żylinskas oraz przedstawiciel M.S.Z. referent Raduszys.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

W y k r y c i e t a j n e j o r g a n i z a c j i u c z n i o w s k i e j w K ł a j p e d z i e ."L.Aidas" Nr.134 /VI.1935/donosi, iż organy bezpieczeństwa wykryły w kłajpedzkiem gimnazjum im.Luizy tajną grupę uczniów, którzy zamierzali w czasie Zielonych Świąt rozpowszechniać odezwy, skierowane przeciwko Litwinom i Państwu Litewskiemu. Pracą tą kierowało kilku uczniów ze starszych klas. Część odezw wywieziona została na prowincję w celu rozpowszechnienia. Maturzysta Gosse aresztowany został 8 czerwca w czasie rozpowszechniania odezw w okolicy Prekul. U przywódcy organizacji Grumblisa znaleziono maszynę rotacyjną, przy pomocy której powielane były odezwy oraz kilkadziesiąt egzemplarzy odezw. Odezwa podżega ludność miejscową przeciwko Państwu Litewskiemu i zachęca do powrotu do Niemiec. Autorzy odezwy lojalną ludność nazywają zdrajcami. Wszyscy członkowie wykrytej grupy należą do organizacji młodzieży niemieckiej "Jugendring", gdzie zajmowali kierownicze stanowiska. Aresztowani uczniowie przyznali się do winy. Grumblis oświadczył, iż myśl napisania odezwy została mu poddana w gimnazjum, gdzie nauczyciel tłumaczył, iż Żmudzini są potomkami Słowian i Mongołów,a tylko kłajpedzianie są czystymi aryjczykami. Grumblis i Gosse przebywają w więzieniu w Bajorach. Aresztowani będą odpowiadali na podstawie ustawy o ochronie Narodu i Państwa.-

Z k ł a j p . R a d y M i e j s k i e j .Prasa kow./z 14.V.1935/: Rada m.Kłajpedy zakwestjonowała prawomocność zarządzenia Dyrektorjatu, na podstawie której nadburmistrz Bridlinger został dymisjonowany, a na jego miejsce mianowany komisarz Dajlus. Fakt zakwestjonowania prawomocności zarządzenia Dyrektorjatu jest ze strony Rady Miejskiej przekroczeniem kompetencji.-